

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **W. M.**, zastoupeného JUDr. Milanem Hulíkem, advokátem se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 2. 2008, č. j. 64 Az 24/2007 - 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 12. 2. 2008, č. j. 64 Az 24/2007 - 26, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“) ze dne 12. 3. 2007, č. j. OAM-1-198/VL-10-04-2007, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „ zákon o azylu“). Krajský soud při svém rozhodování dospěl k závěru, že ani jedno z tvrzení či skutečností, které uvedl stěžovatel jako důvod pro udělení azylu ve své žádosti nebo v protokolu o pohovoru, nelze podřadit pod ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Přistoupení stěžovatele k islámu v roce 1992 nemůže být důvodem, který by mu bránil v návratu do vlasti, protože v zemi původu již nežije od roku 1995 a nehrozí mu tudíž z tohoto důvodu prokazatelně nějaké nebezpečí. Správní vyhoštění na dobu dvou let, které bylo stěžovateli uděleno rozhodnutím Policie České republiky ze dne 6. 3. 2007 také není důvodem pro udělení

azylu. Stěžovatel požádal dne 2. 3. 2007 o udělení azylu zejména proto, že jeho předchozí žádost byla rozhodnutím ze dne 2. 2. 2004 zamítnuta. V nové žádosti však uváděl v podstatě stejné skutečnosti, které byly obsahem první žádosti. Ministerstvo proto podle názoru krajského soudu nepochybilo, pokud zamítlo žádost jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, kterou opřel o ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. V kasační stížnosti stěžovatel namítal, že ministerstvo dostatečným způsobem nevyhodnotilo důvody jeho žádosti o udělení azylu (potíže při návratu do země původu, kam se nevrátil po ukončení studia, a pronásledování v důsledku změny náboženství). Tento nedostatek se pak promítl v tom, že jeho žádost o udělení azylu zamítlo jako zjevně nedůvodnou s přihlédnutím ke správnímu vyhoštění a opakovaně podané žádosti o udělení azylu. Důvody, na kterých však stojí jeho žádost o udělení azylu, jsou natolik závažné, že bylo povinností rozhodujícího správního orgánu se jimi zabývat a posoudit je v kontextu informací, jimiž tento orgán disponuje. Pronásledování jeho osoby kmenem Duruz z důvodu přestupu k islámu je v každém případě podřaditelné pod důvody uvedené v ustanovení § 12 zákona o azylu. Každé pronásledování je totiž vždy třeba považovat za ohrožení života nebo svobody, a stejně tak i psychický nátlak, pokud jsou spjaty s opatřeními, které zasahují do občanských a politických práv jednotlivce a jsou trpěna správními orgány země původu. Přestože krajský soud, a obdobně správní orgán, neuvěřily jeho výpovědím z průběhu správního řízení, nebylo ministerstvem, a potažmo ani krajským soudem, zpochybněno jeho tvrzení o možném pronásledování, kterému by čelil v zemi původu. Krajský soud měl proto konstatovat chybné vyhodnocení důvodů uvedených v žádosti o udělení azylu správním orgánem, a proto tuto vadu napadené správní rozhodnutí zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Krajský soud měl pak ve stejném duchu hodnotit i existenci překážky vycestování. V závěru kasační stížnosti stěžovatel požádal, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázalo na zákonné rozhodnutí správního orgánu a krajského soudu. Stěžovatel v opakované žádosti o udělení azylu pouze sděloval shodné skutečnosti jako v předchozí žádosti. Proto krajský soud správně dovodil, že stěžovatel podal žádost o udělení azylu pouze z toho důvodu, aby mohl nadále zůstat v České republice, byť k tomu nemá zákonné důvody. Ministerstvo proto navrhlo zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud vychází z toho, že pro řízení o kasační stížnosti platí dispoziční zásada. Podle ustanovení § 106 odst. 1 s. ř. s. je totiž stěžovatel povinen označit rozsah napadení soudního rozhodnutí a uvést, z jakých důvodů (skutkových a právních) toto rozhodnutí napadá a považuje výroky tohoto rozhodnutí za nezákonné. Rozsah napadení soudního rozhodnutí a uvedení skutkových a právních důvodů znamená

povinnost stěžovatele tvrdit, že soudní rozhodnutí, nebo jeho část, odporuje konkrétnímu zákonu nebo jinému předpisu, která má charakter předpisu právního a toto tvrzení také odůvodnit. Činnost Nejvyššího správního soudu je pak ohraničena rámcem takto vymezeným a tento soud se musí omezit na zkoumání napadeného rozhodnutí jen v tomto směru, nejde-li ovšem o vadu, k níž musí hledět z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Nedostatek stěžovatelova tvrzení, že vydáním napadeného soudního rozhodnutí byl porušen zákon nebo jiný právní předpis, představuje vadu kasační stížnosti, která brání jejímu věcnému vyřízení. I při nejmírnějších požadavcích proto musí být z kasační stížnosti poznatelné, v kterých částech a po jakých stránkách má kasační soud napadené soudní rozhodnutí zkoumat, přičemž kasační soud není povinen ani oprávněn sám vyhledávat možné nezákonnosti soudního rozhodnutí.

V dané věci podal stěžovatel žádost o udělení azylu již dne 15. 5. 2002, o které bylo rozhodnuto dne 2. 2. 2004 pod č. j. OAM-2547/VL-07-P06-2002 tak, že se mu azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu neuděluje a že se na něho nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu. Proti tomuto rozhodnutí nepodal stěžovatel žalobu. Přitom ve druhé žádosti ze dne 2. 3. 2007, která byla zamítnuta napadeným správním rozhodnutím, stěžovatel uváděl stejné důvody pro udělení azylu jako v žádosti první.

V prvním ze stížních bodů stěžovatel vytýká ministerstvu nedostatečné vyhodnocení důvodů žádosti o udělení azylu a krajskému soudu nevyvození důsledků z této vady řízení u správního orgánu. Uvedený stížní bod je však formulován zcela obecně a není z něho patrno, v jakém směru a jakých konkrétních pochybení se mělo ministerstvo v průběhu správního řízení dopustit. Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 24. 11. 2004, č. j. 1 Afs 47/2004 - 74, dostupný na www.nssoud.cz, zaujal názor, že „není důvodem kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., cituje-li stěžovatel toliko zákonný text tohoto ustanovení nebo jeho část, aniž by jej v konkrétní věci specifikoval, a nekonkretizuje-li vady v řízení či vady v právním úsudku, jichž se soud podle stěžovatele dopustil“. Obdobně se vyslovil v rozsudku ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, uveřejněném pod č. 312/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, kde uvedl, že „pokud stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž upřesňuje, které konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné. Nejvyšší správní soud vychází z premisy „nechť si každý střeží svá práva“; proto nemůže stěžovatelka v kasační stížnosti úspěšně namítat, že správní orgán či soud v předcházejícím řízení nezjistily důsledně skutečný stav věcí, pokud sama neuvádí skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí“. Správní orgán má povinnost zjistit skutkový stav věci pouze v rozsahu důvodů, které žadatel o azyl uvedl v průběhu správního řízení. V této souvislosti je třeba připomenout i judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž (rozsudek ze dne 26. 8. 2004, sp. zn. 5 Azs 170/2004) má správní orgán povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. Ze žádného ustanovení zákona o azylu, ani z jiného zákona, nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Pokud tedy ministerstvo umožnilo stěžovateli jako žadateli o

udělení azylu sdělit v žádosti a v protokolu o pohovoru všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Ministerstvo standardně vycházelo při svém rozhodování ze žádosti stěžovatele o udělení azylu ze dne 2. 3. 2007 a z jeho výpovědi ze dne 9. 3. 2007 učiněné v rámci protokolu o pohovoru, které jsou obsahem správního spisu. Rozhodnutí podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu nelze považovat za rozhodnutí o neudělení azylu, ani za rozhodnutí o odnětí azylu. Šlo o rozhodnutí o žádosti o udělení azylu, v níž stěžovatel opakuje skutečnosti v zásadě shodné či obdobné jako při podání předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, o níž již bylo negativně rozhodnuto správním orgánem, případně i krajským soudem. Ministerstvo ani krajský soud proto nemusely věcně hodnotit zprávy o situaci v dodržování lidských práv v zemi původu stěžovatele, neboť v řízení nevyvstalo, že by stěžovatel byl uprchlíkem ve smyslu čl. 1 písm. a) bodu 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků ve spojení s čl. 1 bodem, 2 její přílohy, Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků z 31. 1. 1967 (vše vyhlášeno pod č. 208/1993 Sb., dále jen „Úmluva“). Nebyl jím proto, že ze zjištěných skutečností nevyplývá, že by mohl mít oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i pro zastávání určitých politických názorů, nebo že by vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítal ochranu své vlasti. Aplikační přednost čl. 33 odst. 1 Úmluvy (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007 - 64, uveřejněný pod č. 1336/2007 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005 - 75, dostupný na www.nssoud.cz.) proto v případě stěžovatele vůbec nepřipadá v úvahu.

Jako nedůvodný vyhodnotil Nejvyšší správní soud stížní bod, v němž stěžovatel považuje náboženské odsudky své rodiny za plně podřaditelné pod důvody uvedené v ustanovení § 12 zákona o azylu.

Stěžovatel konkrétně poukázal na to, že jeho rodina v Sýrii vyznává tradiční drúzké náboženství, a jelikož přestoupil v zahraničí na islám, byl rodinou v roce 1995 vyhnán a odvržen. Každé pronásledování je pak třeba považovat za ohrožení života nebo svobody, a stejně tak i psychický nátlak, pokud jsou spjaty s opatřeními, které zasahují od občanských a politických práv jednotlivce a jsou trpěna správními orgány země původu.

Stěžovatel nebyl členem žádné politické strany v zemi původu, ani se neúčastnil politického života v Sýrii. V této věci proto nešlo o pronásledování stěžovatele ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu, resp. nešlo o neoprávněný postih ze strany státní autority nebo těch osob, které takovou autoritu představují. Stěžovatel při odchodu ze země původu nebyl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. Nehrozilo mu ani pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Tvrzené obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob a případně i z jejich násilného jednání, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového ohrožení „ pronásledování“, a tedy ani azylový důvod. Stěžovatel v průběhu řízení

netvrdil, že by příslušné státní orgány podporovaly, organizovaly nebo záměrně trpěly jeho ústrky z náboženských důvodů. Z protokolu o pohovoru vyplývá, že stěžovatel v tomto směru ani žádnou pomoc u příslušných orgánů nevyhledal. Proto mu ani nemohly poskytnout účinnou ochranu již z toho důvodu, že o jeho problémech nebyly informovány. Rozhodně tedy nelze z ničeho dovozovat, že by policie či jiné kompetentní orgány ústrky nebo ohrožení stěžovatele podporovaly, organizovaly nebo záměrně trpěly. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Pod pronásledování z důvodu náboženství ve smyslu zákona o azylu proto nelze podřadit potíže stěžovatele s rodinou, ačkoli jsou náboženského charakteru. V daném případě totiž není splněna podmínka, že stěžovatelovy potíže jsou prováděny, podporovány či trpěny státními úřady. Ostatně Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 5. 5. 2004, č. j. 2 Azs 15/2004 - 72, dostupný na www.nssoud.cz, vyslovil, že „neshody stěžovatele s příbuznými z náboženských důvodů, o kterých státní úřady vůbec nevěděly, nelze považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu“.

Nejvyšší správní soud nepovažuje za opodstatněnou ani stížní námitku, že krajský soud měl „ve stejném duchu hodnotit i existenci překážky vycestování“.

Stěžovatel především v této námitce nevznesl jedinou skutkovou či právní výhradu vůči krajskému soudu, který vůbec nerozhodoval o překážce vycestování, resp. o doplňkové ochraně podle § 14a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud z důvodu dispoziční zásady nemůže nahrazovat aktivitu stěžovatele a vyhledávat případné nezákonnosti soudního rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2008

JUDr. Eliška Cihlářová

předsedkyně senátu